

Sygn. akt II CSK 273/17

POSTANOWIENIE

Dnia 31 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z powództwa M.K., H.P. i Z.Ł.
przeciwko Skarbowi Państwa - Rejonowemu Zarządowi Infrastruktury w Z.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 31 października 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powodów
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 15 września 2016 r., sygn. akt I ACa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od powodów na rzecz pozwanego kwotę 2.700 (dwa
tysiące siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji

skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Pełnomocnik powodów M.K., H.P. i Z.Ł. w skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 15 września 2016 r. wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania oparł na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Istotne zagadnienie prawne autor skargi kasacyjnej sprowadził do pytania, „czy działanie jednego ze współuczestników jednolitych podjęte przed przystąpieniem do procesu pozostałych współuczestników, wywołuje skutki materialnoprawne w postaci przerwania biegu przedawnienia wobec wszystkich współuczestników jednolitych”.

Przez istotne zagadnienie prawne rozumie się problem o charakterze prawnym nie zaś faktycznym albo wynikającym z twierdzonych przez skarżącego uchybień Sądu, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter nowy i rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozstrzygnięcie stwarza realne i poważne trudności, a którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/2013, nie publ.).

Szczegółowa analiza sprawy i skargi kasacyjnej doprowadziła Sąd Najwyższy do stwierdzenia, że zawarty w skardze kasacyjnej wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania nie zasługiwał na uwzględnienie. Skarga kasacyjna oparta została na zarzucie naruszenia prawa procesowego, tj. art. 73 § 2 k.p.c., które miało skutkować niewłaściwym zastosowaniem art. 123 § 2 pkt 1 k.c. Współuczestnictwo jednolite (art. 73 § 2 k.p.c.) jest jednym z rodzajów współuczestnictwa procesowego, którym związane są osoby występujące w procesie po stronie powoda lub pozwanego. Oceny w zakresie charakteru

współuczestnictwa łączącego kilku powodów (pozwanych) dokonuje się przez ustalenie łączącej te podmioty więzi materialnoprawnej. Nie wystarcza – jak to uczynił skarżący – przyjąć założenie, że powodów łączyło współuczestnictwo jednolite bez wykazania wspomnianej więzi materialnoprawnej. Tylko przez wskazanie naruszenia przepisów prawa materialnego w powiązaniu z art. 73 § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy miałby podstawę do uznania, że spełniona została przesłanka występowania w sprawie zagadnienia prawnego, podlegającego ocenie na etapie merytorycznego rozpoznania skargi kasacyjnej.

Gdyby nawet przyjąć, że powodów łączyło współuczestnictwo nie tylko konieczne, lecz także jednolite, to nie budzi wątpliwości, że współuczestnictwo jednolite rodzące skutek polegający między innymi na tym, że czynności procesowe współuczestników działających są skuteczne wobec nie działających, powstaje dopiero - przy braku pełnej legitymacji procesowej - z chwilą przystąpienia do sprawy brakujących współuczestników. Pytanie sformułowane przez pełnomocnika powodów opierało się na błędnym założeniu, jakoby działanie powoda (wytoczenie powództwa) wywołało wspomniany skutek wobec osób, które nie brały jeszcze udziału w postępowaniu, a więc nie były współuczestnikami jednolitymi. Kwestia podniesiona w skardze nie stanowiła zatem zagadnienia prawnego, którego rozstrzygnięcie miałoby znaczenie w sprawie.

Już tylko ubocznie – ze względu na ograniczenie wynikające z przedsądowego etapu postępowania – należy zaznaczyć, że w okolicznościach sprawy zastosowanie miał ponadto art. 195 § 1 k.p.c. w zw. z art. 198 § 2 k.p.c. wprost stanowiący, że skutki prawne, jakie ustawa wiąże z wytoczeniem powództwa, w stosunku do osób zawiadomionych (współuczestników koniecznych) następują z chwilą przystąpienia tych osób do sprawy w charakterze powodów.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Na wniosek pełnomocnika pozwanego zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną Sąd Najwyższy orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 Rozporządzenia Ministra

Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.).

aj